

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LOTERIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1661 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP NR. TAP-19-443(3) (TAIS NR. 17-9227(4),
LOTERIJŲ IR LOŠIMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-326 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP NR. TAP-19-444(3) (TAIS NR. 19-3822(3),
LABDAROS IR PARAMOS ĮSTATYMO NR. I-172 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TAP NR. TAP-19-445(3) (TAIS NR. 19-3824(3)
IR VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOTERIJŲ IR LOŠIMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-326 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-1191“ PROJEKTO (TAP NR. TAP-19-446(3) (TAIS NR. 19-3821(3)**

2019-07-17 Nr. NV-2096

Vilnius

Projektu rengėjas: Finansų ministerija.

Projektu tikslas: Siekiama sustiprinti loterijų žaidėjų apsaugą ir užtikrinti skaidrų loterijų veiklos vykdymą. Taip pat pateikti Seimui Vyriausybės išvadą dėl Seimo narių pasiūlymų padidinti loterijų ir lošimų mokesčio tarifus.

Projektu esmė:

Dėl Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 pakeitimo įstatymo projekto ir kartu teikiamų Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 8 straipsnio pakeitimo bei Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 1 straipsnio pakeitimo įstatymų projektų.

Šiuo metu Loterijų įstatyme nereglamentuoti loterijų įrenginių naudojimo klausimai, loterijų žaidėjų amžius, reklamos reikalavimai, netiksliai apibrėžta *loterijos* sąvoka, loterijų licencijavimo sąlygos ir tvarka reglamentuota Vyriausybės nutarimu, o ne įstatymu; privalomos 8 procentų paramos teikimas ir panaudojimas kelia abejonių dėl skaidrumo, nenustatyti reikalavimai loterijos bilietų išvaizdai ir loterijų pavadinimams sudaro prielaidas sąmoningai kurti su azartiniais lošimais siejamas asociatyvias emocijas.

Siūloma Loterijų įstatymą išdėstyti nauja redakcija ir įtvirtinti šias naujas teisinio reguliavimo nuostatas: patikslinti esamas sąvokas ir papildyti naujomis; patikslinti ratą asmenų, turinčių teisę teikti loterijų paslaugas; nustatyti loterijų žaidėjų amžiaus ir kitus reikalavimus (be kita ko, siūloma neišmokėti laimėjimo asmenims, kuriems nėra sukakę 16 metų); atsisakyti klasikinės loterijos ir palikti tris loterijų rūšis – tiražinę, momentinę ir sportinę; naujai reglamentuoti prievolę 8 procentus nominaliosios išplatintų loterijos bilietų vertės skirti paramai ir nustatyti papildomas šios paramos paskirstymo ir panaudojimo skaidrumą užtikrinančias priemones; nustatyti papildomus patikimumo reikalavimus loterijų organizatoriams; drausti eksploatuoti loterijų savitarnos įrenginius, savo esme panašius į lošimo automatus; nustatyti reikalavimus loterijų bilietų išvaizdai ir loterijų pavadinimams, siekiant atriboti loterijas nuo lošimų; nustatyti reikalavimus loterijų bilietų spausdinimui, siekiant užtikrinti sąžiningą loterijų organizavimą, taip pat reikalavimus loterijų įrenginiams; drausti reklamuoti loterijas vaikams ir paaugliams skirtuose renginiuose, spaudos leidiniuose, radijo ir televizijos programose, interneto svetainėse; numatyti papildomas finansines priemones didžiųjų loterijų organizatoriams, kad būtų užtikrintas sąžiningas, skaidrus loterijų veiklos vykdymas ir loterijų žaidėjų teisių bei jų teisėtų interesų apsauga; nustatyti licencijos išdavimo (galiojimo sustabdymo ir (ar) panaikinimo) bei licencijuojamos veiklos sąlygas, atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjekto teisė vykdyti tam tikrą veiklą gali būti ribojama tik įstatymu.

Siekiant skaidresnio ir aiškesnio iš loterijų surinktų pajamų paskirstymo ir panaudojimo, atsižvelgiant į Loterijų įstatymo projekte nustatytą imperatyvų reikalavimą 8 procentus nominaliosios išplatintų loterijos bilietų vertės skirti labdarai arba paramai, **kartu su Loterijų įstatymo projektu teikiami Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 8 straipsnio**

pakeitimo įstatymo projektas (kuriame siūloma nustatyti, kad juridinių asmenų, organizuojančių didžiąsias ir mažąsias loterijas pagal Loterijų įstatymą ir lošimus pagal Lošimų įstatymą, sumokėtas loterijų ir lošimų mokestis įskaitomas į valstybės biudžetą (šiuo metu mažųjų loterijų organizatorių sumokėtas mokestis įskaitomas į licenciją rengti loteriją išdavusios savivaldybės biudžetą) ir **Labdaros ir paramos įstatymo Nr. I-172 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas** (kuriame siūloma nustatyti, kad šio įstatymo nuostatos dėl paramos teikimo ir gavimo kontrolės bei apskaitos taikomos ir tada, kai parama teikiama ir (arba) gaunama Lietuvos Respublikos loterijų įstatymo nustatyta tvarka).

Dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1191“ projekto.

Seimo nariai Laimutė Matkevičienė, Darius Kaminskas, Asta Kubilienė, Raimundas Martinėlis, Petras Nevulis, Aušrinė Norkienė ir Vida Ačienė parengė Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, kuriame **siūloma padidinti loterijų ir lošimų mokesčio tarifus**, atsižvelgiant į kitose Europos Sąjungos valstybėse nustatytus didesnius lošimų ir loterijų mokesčių tarifus bei į tai, kad Lietuvoje auga loterijų ir lošimų organizatorių įplaukos iš loterijų ir lošimų veiklos. Augant lošimo mastui, didėja dėl lošimų visuomenės patiriama žala ir valstybės išlaidos skatinant atsakingą lošimą, kovai su neigiamomis lošimų pasekmėmis. Seimo nariai teigia, kad lošimų ir loterijų veikla iš esmės yra garantuoto pelno verslo modelis, todėl valstybė privalo taip subalansuoti taikomų mokesčių dydžius, kad būtų ribojama pavojingesnių lošimo rūšių plėtra (taip saugant piliečius nuo perteklinių paskatų lošti).

Seimo valdyba 2017 m. lapkričio 15 d. sprendimu Nr. SV-S-471 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ (1.6 p.) paprašė Vyriausybės pateikti Seimui išvadą dėl nurodyto projekto.

Finansų ministerija teikia Vyriausybės išvados projektą, kuriame siūloma Seimo narių parengto Loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-1191 **tikslui pritarti**, tačiau **pasiūlyti Seimui:**

- **įstatymo projekto nuostatų padidinti loterijų ir lošimų mokestį organizuojant lošimus svarstymą atidėti iki 2022 m. sausio 1 d.**, atsižvelgiant į 2017 m. lapkričio 21 d. priimto Azartinių lošimų įstatymo Nr. IX-325 2, 10, 15, 16, 29 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 15¹, 16¹ straipsniais įstatymo Nr. XIII-771 nuostatas dėl reikalavimo visus lošimo automatus sujungti į kontrolės sistemą ir griežtinti grynųjų pinigų prie lošimo stalų kontrolę, kurių įgyvendinimas per trejus metus iš lošimų organizatorių pareikalaus papildomų išlaidų;

- **įstatymo projekto nuostatą padidinti loterijų ir lošimų mokestį organizuojant loterijas svarstyti atliekant loterijų veiklos reglamentavimo peržiūrą**, kuri vykdoma įgyvendinant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano priemonę stiprinti lošimų ir loterijų žaidėjų apsaugą, parengiant Azartinių lošimų įstatymo ir Loterijų įstatymo pakeitimus.

Derinimas:

Projektai buvo keletą kartų derinami su visomis suinteresuotomis institucijomis. Rinkos dalyvių pastaboms aptarti buvo organizuojami susitikimai Finansų ministerijoje. Taip pat vyko aktyvios diskusijos su Lietuvos tautinio olimpinio komiteto, verslo ir sporto bendruomenės atstovais dėl pagal Loterijų įstatymą gaunamos paramos panaudojimo griežtesnės atskaitomybės ir kontrolės nustatymo.

Projektai svarstyti 2019 m. birželio 25 d. Tarpinstituciniame pasitarime, kuriame nutarta pasiūlyti Finansų ministerijai surengti pasitarimą projektų nuostatomis aptarti su Vidaus reikalų ministerija, Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir projektus svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Finansų ministerija surengė pasitarimą, pagal jame gautas pastabas projektus atitinkamai patikslino ir teikia Vyriausybei svarstyti projektus, kurių nuostatos iš esmės suderintos su visomis suinteresuotomis institucijomis (papildomai darbo tvarka suderinta su Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Europos teisės departamentu prie

Teisingumo ministerijos ir Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos), taip pat atsižvelgta į daugumą Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pasiūlymų.

Tačiau Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pažymėjo, kad **aktualiomis lieka Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. balandžio 12 d. išvados Nr. NV-1014 29, 49, 50, 68-71 punktuose nurodytos pastabos**. Tai yra pastabos, kurios buvo pateiktos dėl projektų pirminio varianto: dėl Loterijų įstatymo projekto nuostatos, kad „*loterijų organizatorius 8 procentus nominaliosios išplatintų loterijos bilietų vertės privalo skirti paramai Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatyme nustatytiems paramos gavėjams, veikiantiems sporto srityje*“ tikslingumo ir teisėtumo, dėl loterijų žaidėjų amžiaus ribojimo reguliavimo netinkamo būdo, dėl loterijų reklamos apribojimų nepakankamo griežtumo, dėl privalomo paramos skyrimo neatitikimo Labdaros ir paramos įstatyme nustatyto paramos teikimo savanoriškumo principams, taip pat dėl Vyriausybės išvados projekto (dėl Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos loterijų ir lošimų mokesčio įstatymo Nr. IX-326 4 ir 5 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII P-1191“) atitinkamų nuostatų nepakankamo pagrįstumo.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 pakeitimo įstatymo projektas parengtas įgyvendinant 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano I prioriteto „Darni, atsakinga ir sveika visuomenė“ 1.4 krypties „Visuomenės sveikatos stiprinimas“ 1.4.2 papunktyje numatyto darbo „Pagalbos teikimas turintiems žalingų įpročių asmenims, psichoaktyviųjų medžiagų (tarp jų – alkoholio) pasiūlos ir paklausos mažinimas“ 9 dalį, kurioje numatyta parengti Loterijų įstatymo pataisas, numatančias loterijų reklamos reikalavimų griežtinimą, loterijų žaidėjų amžiaus apribojimus, loterijų bilietams taikomas reikalavimus ir kita.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume projektus svarstyti Vyriausybės posėdžio **B** dalyje.

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. 8 706 63 814, el. p. vaclovas.medisauskas@lr.lt